

Dom, at, hvad der er fremkommet, er udsørligt, og navnlig kan jeg ikke negte, at det ærede Medlem, som sidder ved Siden af ham (Nimestad), igaar maalte os Skjæppen fuld, ja næsten altsom fuld, men det var ikke Alt Kjerne, som var deri; i det Mindste var Meget af det ikke Andet end Løner. Der var intet vægtigt Argument deri; der var overordentlig mange Argumenter, men ingen af dem rammede egentlig Sagens Kjerne. Naanlig forekom det mig, at de Bemærkninger, det ærede Medlem fremkom med angaaende Rettighedsen til at disponere over Theatrets Reserverfond til Driften og Bygningen, vare overmaade løse; undskyld, at jeg bruger dette Udtryk. Det ærede Medlem kom navnlig derved til at omtale, hvad der i 1858—59 pafserede i Finantsudvalget. Han gennemgik vidtløftig Sagens Historie der; han paaviste, hvilke Udtaler der vare trufne imellem de paagjældende Medlemmer af Finantsudvalget; han nævnte, hvilke Udtalelser der vare faldne fra Ministerens Side, og han troede derpaa at kunne bygge en stikende Overenskomst, saaledes at der mellem Ministeren paa den ene Side og Finantsudvalget paa den anden Side saa at sige var sluttet en Kontrakt om, at Ministeren i Fremtiden kunde benytte Reserverfonden efter eget Lyst. Det ærede Medlem maa jo imidlertid som Jurist selv vide, at dette er for Lidt til at bygge en saadan Afgjørelse paa. At en saadan Overenskomst er sluttet i et Udvalg, er ikke nok til at slette Ret eller Lov; thi der hører jo en Lov eller en Bevilling til, for at Pengene skulle kunne bruges. Der hører dertil noget Andet end det rent Negative, at der ikke er udtalt Noget derimod i Finantsloven eller noget andet Sted; der hører dertil, at der skal og maa være en udtrykkelig Bestemmelse derom paa selve Finantsloven eller i en anden Lov, ellers er det en klar Sag, at der mangler den fornødne Lovhjemmel til at bruge Theatrets Reserverfond. Det forekommer mig, at dette er det egentlige Afgjørende ved Sagen, og alt Andet, hvad der er bemærket, er mere eller mindre Sagen selv uvedkommende. Det kan tjene til Undskyldning for de forskellige Parter; det kan tjene til Forklaring af, at de Bedkommende have handlet saa og saa, men det kan ingenlunde fritage den, der har benyttet Reserverfonden paa den nævnte Maade, fra Skyld i den Henseende. Den, der uden nogenformelt Lovhjemmel disponerer over Theatrets Reserverfond, overskrider Bevillingsmyndigheden og tager selv Bevillingsmyndigheden i sin Haand. Der fremkom, som sagt, ikke paa Finantsloven 1858—59 og heller ikke senere Noget, som kunde give nogenformelt Hjemmel for Ministeren til at bruge Reserverfonden paa denne Maade, tværtimod, alle de positive Data, der fremkom paa Finantsloven, tydede i modsat Retning. Dertil henregner jeg, hvad jeg nævnte igaar, Posterne 7 og 9 paa den nævnte Finantslov, der, som det ærede Medlem

selv indrømmede, indeholder Forudsætning om, at det ikke er tilladt at disponere over, hvad der opsøres af Theatrets Indtægt, paa anden Maade end Lar for Lar, hvad der indkommer hvert Lar, og de Bemærkninger, der bleve fremførte angaaende en anden Forudsætning for Femaaret 1870—75, kan ikke komme i Betragtning, da der heller ikke indeholdes nogenformelt Hjemmel i saa Henseende paa Finantsloven. Det forekommer mig altsaa givet, at de Dispositioner, der fra forskellige Ministres Side ere trufne over Theatrets Reserverfond, være sig til Bygningen eller til Driften, ere trufne uden nogen Lovhjemmel. — Hvad angaar det andet Punkt, som staar paa Dagsordenen, nemlig Benyttelsen af Sorø Akademis Midler til Theatrets Brug, var det ærede Medlem mindre udsørlig i sine Betragtninger deraf. Han kom der mere ind paa Sagens egentlige Kjerne; jeg sporede der hans juridiske Sands. Det er ganske rigtigt, at det, hvormed Spørgsmaalet dreier sig, er, hvorvidt det var Ministeren muligt itide at henvende sig til Rigsdagen om Bevilling, eller om det ikke var ham muligt. For os, som ikke have gennemlevet Theatrets Historie, saaledes som de fleste af de Herrer her i Salen have gjort, er det overordentlig vanskeligt at sætte sig ind i denne vidtløftige og forgrenede Sag. Det er ganske sikkert, at de Overskrivelser, der have fundet Sted, ere meget betydelige; men paa den anden Side skal jeg nu gjøre den samme Indrømmelse, som jeg gjorde igaar, at det er forklarligt, at der i det senere Lar, paa Grund af Krisstigningen, paa Grund af Arbejdsfordyrelser og mangehaande andre Forhold er indtraadt Omstændigheder, som bevirke, at de Overlag, der gjøres, i Reglen ikke kunne holdes. Smidtidigt skal jeg lige saa bestemt paastaa, at det i det Mindste i 1874, da Rigsdagen endnu var samlet, og da der blev givet Theaterkommissionen, navnlig Formanden for samme, Statsraad Melbahl, den Bemyndigelse at sørge for, at Theaterbygningen blev færdig til den i Loven bestemte Tid, det koste, hvad det vilde, samt da Ministeren paa Statsraad Melbahl's Opfordring tog det juridiske Ansvar for de Penge, der maatte blive udgivne, paa sig, ikke alene var muligt for Ministeren at se, at der kom til at foreligge større Overskrivelser, men at det ogsaa var Ministeren muligt at detaillere disse Overskrivelser, saaledes som de vilde fremkomme, paa en saadan Maade, at han for Thinget kunde have fremlagt en motiveret Opgjørelse af, hvormeget Overskrivelserne vilde beløbe sig til paa enhver Post. Det ærede Medlem for Stege (Bojfen) har nylig paavist, at der allerede i Oktober Maaned 1873, altsaa kort efter at Rigsdagen var bleven samlet, viste sig ikke ubetydelige Overskrivelser endog paa de enkelte Konti. Det er altsaa klart, at Ministeren paa Grundlag af de Kontrakter, der allerede vare blevene approberede med Entrepreneu-